

ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Крутигорова С.

Науковий керівник – Лаврін Г. З.

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ

Актуальність дослідження. Дистанційне навчання за своїми характеристиками і деякими організаційними моментами є найбільш близьким до заочного навчання. Але має істотні, навіть зовні помітні відмінності. Наприклад, йому властивий вільний часовий графік при початку навчання й у процесі навчання. Є розширені можливості спілкування з викладачем із застосуванням засобів інформаційних технологій. Спеціалізовані комплекси засобів навчання використовуються, насамперед, для ефективної самостійної роботи й ін.

Мета дослідження. Дослідити дистанційну освіту у фізичному вихованні.

Виклад основного матеріалу. О.О. Андрєєв відзначає, що дистанційна освіта органічно вписується в систему безперервної освіти й відповідає принципу гуманістичності, відповідно до якого ніхто не повинен бути позбавлений можливості вчитися з причини бідності, географічної або тимчасової ізоляції, соціальної незахищеності й неможливості відвідувати освітні установи в силу фізичних недоліків або зайнятості виробничими або особистими справами [2, с. 20].

На основі аналізу науково-методичної літератури й особистого досвіду Клопова Р. В. пропагує застосування інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичного виховання й спорту на дистанційних курсах: "Плавання з методикою викладання", "Олімпійський та професійний спорт", "Рухливі ігри", "Теорія та методика вибраного виду спорту "Плавання"", "Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента", "Інформаційні технології у фізичному вихованні та спорті", "Методика викладання фізичного виховання у вищих навчальних закладах", "Вступ до спеціальності та інформаційна культура студента" (<http://sites.znu.edu.ua/do>) [5, с. 40]. Дистанційні курси представляють всі цикли навчального плану підготовки фахівців. Це обумовлено надзвичайною актуальністю використання дистанційного навчання для спортсменів високої кваліфікації, які навчаються у вищих навчальних закладах фізкультурного профілю, та беруть активну участь у двох-трьох разових в день тренувальних заняттях, часто перебувають на навчально-тренувальних зборах і змаганнях, у місцях географічно віддалених від вищого навчального закладу й не мають можливості регулярно відвідувати навчальні заняття, перебуваючи на індивідуальному графіку навчання.

Основними особливостями розробки дистанційних курсів для професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання й спорту, які повинні бути враховані під час розробки є:

- реалізація принципу наочності з використанням інформаційних технологій. А саме, включення в дистанційний курс спеціально підготовленого навчального відео, анімації, звуку, графічних зображень (створення уяви про структуру рухової дії, вивчення частин й елементів рухової дії);
- реалізація автоматизованого поточного, етапного, підсумкового самоконтролю й контролю рівня знань з використанням інформаційних технологій для зменшення часових витрат на проведення контролю рівня знань і забезпечення можливості самостійного проходження самоконтролю студентами.

Отож, застосування сучасного навчального відео, графіки, навчальної анімації, мультимедійних анатомічних атласів у дистанційних курсах підвищить якість засвоєння знань предметів медико-біологічного блоку. Застосування мультимедіа дозволить підвищити швидкість надання інформації в більших обсягах, полегшить доступ до інформації, мобільність (через різноманітні компактні носії та Інтернет), швидкість відновлення навчальної інформації.

Бойко А.М. зазначає, що для викладача у порівнянні з традиційним навчанням, планування та опрацювання відомостей для документування є більш складним процесом.

Такий курс вимагає більшої гнучкості, детальнішого опрацювання змісту, ретельнішого планування підтримки студентів.

Оскільки для успішного навчання різним руховим діям (фізичним вправам) необхідний зворотній зв'язок між двома суб'єктами навчально-виховного процесу, на практичних заняттях в ігрових, гімнастичних залах, плавальних басейнах є можливість проектувати зображення монітора комп'ютера на великий екран за допомогою, наприклад, рідкокристалічного чи іншого проекційного пристрою. При цьому відбувається одночасна двостороння передача відеозображення, звуку і графічних ілюстрацій, що дає можливість на відстані, але візуально спілкуватись викладачу і студенту, який виконує ту чи іншу вправу. Все це можна спостерігати одночасно у двох вікнах на екрані кожного монітора абонентів. Таким чином, наявність програм відео-інтернет-конференц-зв'язку створює можливість оперативного вносити корективи в навчально-виховний процес.

Також, досвід іноземних країн засвідчує важливість і можливість створення ефекту присутності викладача при використанні дистанційних форм навчання, що може посилити співпрацю викладача та студента, продукувати групову обстановку під час вивчення курсу та генерувати відчуття, наче студенти та викладач знаходяться разом у віртуальній аудиторії. Але, щоб створити дистанційний курс з ефектом присутності, важливо враховувати чотири види взаємодії між викладачем і студентом: суб'єктну взаємодію (відчуття особистої і психологічної присутності в нашій свідомості), об'єктну взаємодію (психологічне і фізичне відчуття присутності в іншому місці), соціальну взаємодію (відчуття співіснування з іншими в online-середовищі) і взаємодію з навколишнім середовищем (наявність технічного доступу до мережі Інтернет та дистанційного курсу). Ці види взаємодії впливають на навчання і базуються на змісті курсу і режимах присутності, до яких відносять: реалізм (близька відповідність між реальним і віртуальним світом); імерсія (ілюзорне сприйняття через віртуальну реальність); режим залучення (особиста та інтерактивна взаємодія з іншими). **Висновки.** Отож, студенти відчувають присутність викладача у тому випадку, коли вони думають, відчувають та поводяться взаємозалежно. Для цього викладачеві у рамках названих видів взаємодії, потрібно періодично, але обов'язково у визначений час, спілкуватися зі студентом засобами електронної пошти, а за необхідності і стільникового чи телекомунікаційного зв'язку у режимі дійсного часу. Як результат, досягається ефект присутності викладача під час проходження студентом дистанційного курсу. Як видно з процесу дослідження, хоча окремі аспекти фізичного виховання можливо забезпечити дистанційно, проте для повноцінного викладання фізичного виховання необхідна присутність викладача чи інструктора.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Антипина О. Н. Дистанционное обучение на основе интернет-технологий / О. Н. Антипина // Высшее образование сегодня, 2003. – №4. – С. 51-54.
2. Андреев А. А. Дистанционное обучение: сущность, технология, организация / А. А. Андреев, В. И. Солдаткин. – М. : МЭСИ, 1999. – 196 с.
3. Бойко А.М. Передумови створення дистанційного курсу "Інформатика" у ВНЗ фізичної культури / А. М. Бойко // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 2, Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання : Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2011. - Вип. 11 (18). - С. 116-120.
4. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях : навчальний посібник для студентів педагогічних ВНЗ і слухачів інститутів післядипломної освіти / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія. – Вінниця: Планер, 2005. – 336 с.
5. Кадемія М. Ю. Досвід застосування сучасних засобів інформаційно-телекомунікаційних технологій у навчальному процесі ВПУ №4 м. Вінниці: навч. посіб. для пед. працівників ПТНЗ, загально освіт. шкіл, ВНЗ і слухачів ін-тів післядипломної освіти / М. Ю. Кадемія, Л. С. Шевченко. – Вінниця : ВДПУ, 2006. – 256 с.
6. Клопов Р. В. Практичні аспекти розробки і застосування дистанційних курсів у вищій фізкультурній освіті / Р. В. Клопов // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. – 2013. – Вип. 112(3). – С. 39-43.
7. Лобачев С. Л. Дистанционные образовательные технологии: информационный аспект / С. Л. Лобачев, В. И. Солдаткин. – М., Моск. гос. ун-т экономики, статистики и информатики, 1998. – 104 с.
8. Сисоева С. О. Освіта і особистість в умовах постіндустріального світу: [Монографія] / Світлана

- Олександрівна Сисоева. – Хмельницький : ХГПА, 2008. – 324 с.
9. Теория и практика дистанционного обучения : Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева; под ред. Е.С. Полат. – М. : Академия, 2004. – 416 с.
10. Тимошенко О. В. Особливості організації дистанційної форми навчання майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах України / О. В. Тимошенко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт. - 2014. - Вип. 118(2). - С. 237-242.

Флентей Й.

Науковий керівник – доц. Наумчук В. І.

МЕТОДИКА УДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ СЕРЕДНЬОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ФУТБОЛУ

Актуальність дослідження. Одним із найпопулярніших видів спорту, особливо серед дітей та підлітків, є футбол. Сучасний футбол формує здоровий спосіб життя, залучає до занять фізичною культурою і спортом. Враховуючи виховну, соціальну та оздоровчу значущість футболу, в Україні створено систему безперервної футбольної освіти: уроки фізичної культури, що реалізуються на навчальному матеріалі футболу – секції з цього ігрового виду спорту при загальноосвітній школі – змагання серед шкільних гуртків з футболу – змагання на призи клубу «Шкіряний м'яч» – Дитячо-юнацька футбольна ліга.

Питання планування навчально-тренувального процесу в футболі вивчали Г. Лисенчук, В. Костюкевич, І. Максименко, Г. Монаков розвиток фізичних якостей футболістів досліджували В. Бажанов, Є. Скороходов, В. Вижгін та інші науковці. Розробкою інноваційних технологій навчання школярів футболу займалися С. Андреев, А. Васильчук, Й. Фалес, І. Швиков. Проблему реалізації уроків фізичної культури на матеріалі футболу розробляли К. Віхров, Є. Столітенко, В. Соломонко, В. Наумчук та інші вчені.

Якісне вирішення різноманітних завдань фізичного виховання школярів засобами футболу вимагає системного і планового використання широкого спектру форм організації роботи, впровадження сучасних методик, нових інформаційних та наукових технологій, покращання якості комплексного контролю за навчально-виховним процесом, належного матеріально-технічного забезпечення.

Мета статті – розкрити зміст методики удосконалення фізичного виховання учнів середнього шкільного віку засобами футболу.

Результати дослідження та їх обговорення. В основу формування експериментальної методики були покладені загальнометодичні та специфічні принципи фізичного виховання, що обумовлюють певну послідовність реалізації змісту та способів спільної діяльності всіх учасників педагогічного процесу. Удосконалення фізичного виховання учнів середнього шкільного віку засобами футболу передбачає такі взаємопов'язані компоненти:

I. Педагогічні завдання.

Реалізація завдань фізичного виховання школярів засобами футболу.

Система конкретних завдань щодо оволодіння навчальним матеріалом.

Можливі труднощі та помилки під час вивчення ігрових прийомів, розвитку фізичних й особистісних якостей, шляхи їх усунення.

II. Планування і розподіл навчального матеріалу.

Послідовність проходження навчального матеріалу за семестрами і на конкретному занятті.

Взаємозв'язок певного ігрового прийому з іншими руховими діями та модулями навчальної програми.

III. Забезпечення передумов навчання ігровим прийомам.

Теоретичні знання.

Достатній руховий досвід.

Необхідний рівень розвитку фізичних якостей.

IV. Форми навчання.

Засвоєння техніки і тактики футболу під час урочних занять.

Удосконалення ігрових прийомів та фізичних якостей в ході самостійної роботи.

V. Засоби і методи вирішення педагогічних завдань та профілактика виникнення помилок.